

за зміцнення взаємної поваги до традицій і релігійних переконань. Відтепер Альянс цивілізацій став спеціальною ініціативою Генерального секретаря ООН за підтримки урядів Іспанії та Туреччини.

Верховний представник Альянсу цивілізацій ООН та Секретаріат базуються та діють у Нью-Йорку. Альянс підтримує глобальну мережу партнерів, включаючи держави, міжнародні та регіональні організації, групи громадянського суспільства, фонди та приватний сектор для покращення міжкультурних відносин між різними націями та спільнотами.

Кофі Аннан сформував Групу експертів високого рівня, щоб дослідити коріння поляризації між суспільствами та культурами сьогодні та рекомендувати практичну програму дій для вирішення цієї проблеми. У Звіті Групи високого рівня наведено аналіз і надано практичні рекомендації, які є

**КОЛЕСНИК К.Е.**, *к. іст.н., доцент*

**КРАВЕЦЬ А.М.**, *к. техн. н., доцент*

*Український державний університет залізничного транспорту*

*м. Харків, Україна*

## **МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ АЛЬЯНС ЦИВІЛІЗАЦІЙ ООН (UNAOC)– ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ**

Тенденції сучасного суспільного розвитку приводять до того, що все більшу роль в сучасному світі починають відігравати суспільні організації, діяльність яких спрямована на врегулювання міждержавних, міжкультурних і міжцивілізаційних протиріч шляхом застосування «м'якої сили».

Після подій 11 вересня та в контексті глобальної війни з тероризмом, теорії Семюеля Хантінгтона про зіткнення цивілізацій і ланцюга

терористичних атак по всьому світу, прем'єр-міністр Іспанії пан Хосе Луїс Родрігес Сапатеро сформулював ідею: «Альянс цивілізацій» у своїй першій промові на Генеральній Асамблеї ООН у Нью-Йорку 21 вересня 2004 року: «Як представник країни, створеної та збагаченої різними культурами, перед цією Асамблеєю я хочу запропонувати Альянс цивілізацій між західним, арабським і мусульманським світом» [1].

Ідея Сапатеро щодо Альянсу цивілізацій виникла в той час, коли Організація Об'єднаних Націй визнала нагальну потребу заповнити політичну прогалину в управлінні культурним різноманіттям, якому загрожували зростаючі розбіжності між громадами, зростання насильницького екстремізму, поляризація настроїв і світосприйняття, часті прояви нетерпимості, ксенофобії та расизму.

Після виступу пана Сапатеро ідея створення Альянсу цивілізацій була обговорена з Генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй паном Кофі Аннаном, який погодився сформувати робочу групу для вивчення потенціалу цієї ініціативи. Невдовзі прем'єр-міністр Туреччини пан Реджеп Таїп Ердоган приєднався до пана Сапатеро як спів-спонсор Альянсу цивілізацій.

14 липня 2005 року Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй пан Кофі Аннан офіційно оголосив державам-членам про започаткування Альянсу цивілізацій у своїй заяві в штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку. Тоді він назвав нову ініціативу відповіддю на необхідність спільних зусиль міжнародної спільноти для наведення мостів, подолання упереджень та уникнення поляризації. Він також заявив, що Альянс цивілізацій має бути співробітництвом проти екстремістських сил і рухом за зміцнення взаємної поваги до традицій і релігійних переконань. Відтепер Альянс цивілізацій став спеціальною ініціативою Генерального секретаря ООН за підтримки урядів Іспанії та Туреччини.

Верховний представник Альянсу цивілізацій ООН та Секретаріат базуються та діють у Нью-Йорку. Альянс підтримує глобальну мережу партнерів, включаючи держави, міжнародні та регіональні організації, групи громадянського суспільства, фонди та приватний сектор для покращення міжкультурних відносин між різними націями та спільнотами.

Кофі Аннан сформував Групу експертів високого рівня, щоб дослідити коріння поляризації між суспільствами та культурами сьогодні та рекомендувати практичну програму дій для вирішення цієї проблеми. У Звіті Групи високого рівня наведено аналіз і надано практичні рекомендації, які є основою для плану впровадження Альянсу цивілізацій ООН [2].

Група високого рівня описала UNAOC як орган, який допоможе зменшити ворожнечу та сприяти гармонії між націями. Генеральний секретар ООН назвав це інструментом «м'якої сили» для подолання розбіжностей і сприяння взаєморозумінню між країнами чи групами ідентичності з метою запобігання конфліктам і сприяння соціальній єдності. UNAOC досягає своїх цілей за допомогою різноманітних заходів:

Керуючись принципами Статуту ООН, звітом Групи високого рівня та пріоритетами Генерального секретаря, Альянс цивілізацій ООН працює над більш мирним, більш соціально інклюзивним світом, розвиваючи взаємну повагу між народами різні культурні та релігійні ідентичності, а також підкреслення волі більшості світу відкинути екстремізм і прийняти різноманітність. UNAOC намагатиметься працювати в ситуаціях, де це може сприяти ширшим зусиллям щодо пом'якшення криз, пов'язаних із ідентичністю, та сприяти культурно чутливій політиці розвитку.

У своєму звіті за 2006 рік Група високого рівня визначила в якості пріоритетних сфер діяльності: освіта, молодь, міграція, ЗМІ. Діяльність проекту UNAOC побудована навколо цих чотирьох сфер, які можуть

зіграти вирішальну роль у зниженні міжкультурної напруги та налагодженні мостів між громадами.

Основними засобами практичної діяльності Альянсу цивілізацій є:

- Контакти та діалог із зацікавленими сторонами (урядовими, міжурядовими та неурядовими)

- Розробка цільових проектів

- Адвокація, включаючи прямі публічні заяви чи виступи

Високого представника чи персоналу UNAOC

Пан Насір Абдулазіз Аль-Насер, Верховний представник Альянсу цивілізацій ООН, кілька разів, відколи він вступив на посаду в лютому 2013 року, чітко викладав свої пріоритети для Альянсу цивілізацій ООН. Він визначив ряд пріоритетів як основного, так і оперативного характеру.

Вони включають:

- Зміцнення партнерства та співпраці в багатосторонній системі.

- Додавання додаткових концепцій та інструментів до інструментарію запобігання конфліктам.

- Пов'язка відповідної проектної діяльності UNAOC з порядком денним світового розвитку.

- Посилення взаємодії УНАОК зі ЗМІ, громадянським суспільством та бізнес-сектором.

- Втручання з метою розрядити релігійну та культурну напругу шляхом мобілізації третіх сторін, які можуть діяти як сили поміркованості та розуміння, таких як релігійні лідери, громадські організації, молодіжні лідери та жінки-лідери [3].

Високий представник додав до набору інструментів UNAOC спорт, музику, розваги та інші форми колективного вираження людських цінностей. Він неодноразово наголошував, що ці святкування благородних прагнень людства можуть сприяти розвитку культури миру, і Альянс

цивілізації повинен докласти всіх зусиль, щоб використати їх з цією метою.

Ці пріоритети складають основу будь-якого стратегічного плану та відображаються в організаційній структурі.

Високий представник заявив про свої плани діяти в ситуаціях, на які впливає напруженість через проблеми ідентичності, звертаючись до релігійних лідерів, низових організацій і молодіжних груп. Таким чином, Альянс може використовувати посередництво як інструмент превентивної дипломатії. Генеральний секретар ООН повторив на конференції в Стамбулі в 2012 році, що Альянс може відігравати важливу посередницьку роль у багатьох конфліктах, де культура чи релігія грають роль.

Крім того, Високий представник чітко дав зрозуміти, що важливо вирішити проблему нерівності як проблему розвитку, яка сама по собі є загрозою глобальній безпеці. Він неодноразово повторював, що мир, безпека, права людини та розвиток є елементами, які доповнюють один одного. Без миру не буде шансів на розвиток. Він твердо переконаний, що розвиток толерантності, повага до різноманітності та сприяння співіснуванню є моральним обов'язком, якщо ми хочемо просувати справу миру, прав людини та розвитку.

7 січня 2019 р. Мігель Анхель Моратінос зайняв посаду Високого представника Альянсу цивілізацій ООН. У 2019 році пан Моратінос оголосив «Жінок як мирних посередників» як додатковий стовп UNAOC [4].

Високий представник UNAOC виступає з політичними виступами з низки тем, включаючи підтримку спроб посилити роль посередницьких зусиль для сприяння інтеграції мігрантів і біженців, а також ширшого простору для діалогу для молодих жінок і чоловіків як засобу розширення можливостей молоді у боротьбі з радикалізацією та насильницьким екстремізмом. Серед інших пріоритетів для Високого представника:

- Міжкультурний і міжрелігійний діалог і порозуміння
- Розбудова миру, попередження та вирішення конфліктів
- Запобігання ксенофобії та мові ворожнечі
- Роль жінки в розбудові миру
- Медіа та інформаційна грамотність
- Запобігання насильницькому екстремізму
- Різноманітність і соціальна інтеграція
- Спорт для соціальних змін

За висловом Мігеля Анхеля Моратіноса: «Сьогодні, як ніколи, різноманітність є реальністю, яка визначає людське життя. Різноманітність означає сприйняття плюралізму в націях і містах, племенах і селах, в етнічності та ідентичності, у переконаннях, релігіях і традиціях [1].

Серед найважливіших проектів Альянсу цивілізацій слід виділити Фонд солідарності молоді, програму стипендій UNAOC, організацію юних миротворців, премію за міжкультурні інновації, взаємодію з релігійними лідерами, проведення молодіжного відео фестивалю PLURAL+, міжнародну ініціативу Spread No Hate – «Не поширюй ненависть» тощо.[5]

В сучасному світі Альянс цивілізацій виступає як унікальна політична ініціатива Організації Об'єднаних Націй, яка прагне побудувати міжкультурний діалог, довіру та розуміння між людьми та громадами в усьому світі, як мобілізуюча сила, що досягає результатів у партнерстві з урядами, міжнародними організаціями, групами громадянського суспільства, як глобальний будівельник і організатор мостів об'єднання людей та організацій, які прагнуть сприяти зміцненню довіри та взаєморозуміння між спільнотами, як творча лабораторія в рамках ООН, яка прагне сприяти інноваційним та ефективним міжкультурним ініціативам, які можна використовувати як інструменти м'якої влади/

### *Список використаних джерел*

- 1- United Nations Alliance of Civilizations (UNAOC):History [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.unaoc.org/who-we-are/history/>
- 2- Альянс цивілізацій. Доповідь групи високого рівня. 13 листопада 2006 р – 58 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу:[https://www.unaoc.org/repository/HLG\\_report\\_RU.pdf](https://www.unaoc.org/repository/HLG_report_RU.pdf)
- 3- 7<sup>th</sup>UNAOC Global Forum in Baku, Azerbaijan - 25-27 April 2016 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://baku.unaoc.org/>
- 4- UNAOC 2019 Fellowship Programme: Call for Applications [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.sareco.org/fund/unaoc-2019-fellowship-programme-call-for-applications/>
- 5- United Nations Alliance of Civilizations (UNAOC): Projects and Initiatives [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.unaoc.org/what-we-do/projects-and-initiatives/>

**КОЛИЧЕВА Т.В.**, к.філос.н, доцент

*Український державний університет залізничного транспорту,*

*м. Харків, Україна*

### **ФІЛОСОФСЬКИЙ ЗМІСТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ**

Європейська інтеграція являє собою складний феномен, який містить у собі кілька компонентів: політичний, економічний, правовий, освітній, мистецький, культурологічний тощо. Культурна євроінтеграція спрямована на Європейська інтеграція одночасно спрямована на створення спільного культурного континуум та збереження національної культурної ідентичності кожного окремого народу. Процес культурної інтеграції окремих культур в загальноєвропейську відбувається нерівномірно,